

CRONICÓ

ANY: 2002
ÈPOCA: II
NUM: 1

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ DE CRONISTES OFICIALS

SALUTACIÓ

Des de l'últim número de "Cronicó" publicat amb ocasió de la XXIII Assemblea, nombroses vicissituds han succeït al si de la nostra associació. Unes positives, de les que farem de seguida menció, i altres negatives, com ha sigut el trobar-se impel·lida la nova Junta de Govern a suspendre de manera temporal la publicació de la nostra revista per l'atziaga circumstància de mancar dels necessaris mitjans econòmics per a mantindre la seua publicació perquè els costos de la seua edició, cada vegada més elevats, i la carència d'una altra font de finançament distinta als esporàdics i voluntaris donatius dels nostres associats, generosos en ocasions, però insuficients en suma, ens va obligar a això.

No obstant això, és voluntat de tots els membres de la junta que "Cronicó" seguisca publicant-se com a òrgan d'expressió dels nostres associats i com a mitjà idoni per a mantindre l'adequada informació amb els mateixos. Per això, reprenem la publicació amb la modèstia amb què hui ho fem, però amb la confiança de poder revitalitzar la nostra revista i impel·lir, amb afany de superació, les necessàries modificacions de fons, més que de forma, per a l'adequat compliment de l'objectiu prioritari del nostre "Cronicó".

A pesar de la carència de comunicació per les raons exposades, no ha existit carència d'activitat i de treball per part de la Junta de Govern elegida per vosaltres des de que va iniciar el seu mandat.

Ressaltant succintament allò que s'ha succeït, volem destacar el següent:

Invitats per l'Ajuntament de Benisanó, i amb ocasió de celebrar el V Aniversari de l'adquisició del castell palau va tindre lloc, el dia 2 de febrer del 2001, en els salons d'aquell una jornada de cronistes, on foren presentades i estudiades uuit comunicacions relatives a l'esdeveniment que es commemorava. L'Ajuntament de Benisanó va invitar a un esmorzar als cronistes assistents, tancant-se l'acte amb la intervenció nostra, de l'alcaldesa Isabel Castellano i del conseller de sanitat Serafí Castellano.

Acompanyats pel secretari, senyor Grinyó, i el tresorer, senyor Domènech, vam mantindre una entrevista en el Consell Valencià de Cultura a què també va assistir el directiu senyor Huguet, membre

del dit consell, tractant-se de les futures jornades que es projecten sobre cultura i comarques, a les que, de celebrar-se, seran invitats els cronistes entre altres institucions valencianes.

Amb el nomenament d'acadèmics de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, sentim els cronistes una entrançable satisfacció al resultar elegits cinc companys per al càrrec d'acadèmics: Josep Domènech Zornoza, cronista de Tous; Alfons Vila Moreno, de Cerdà, Novelé, i Alcúdia de Crespins (estos dos membres de la nostra Junta de Govern), Vicent Gascón Pelegrí, de Tavernes de Valldigna, Antoni Ferrando Francés, de Benicolet, i Pere Mª Orts Bosch, de Benidorm. A tots ells els fou cursada la felicitació acordada en junta.

Per especial invitació de l'Ajuntament de València, assistiren dos membres de la Junta de Govern a la sessió plenària de la dita corporació, en la que fou anomenat a títol pòstum "Fill adoptiu de València" Santiago Bru i Vidal, el nostre recordat i volgut president, en l'honor del qual vam acordar convocar una assemblea extraordinària de cronistes, celebrada a Sagunt i Camp de Morvedre, els preparatius de la qual foren llargs i laboriosos, com seguidament exposarem.

Amb ocasió de celebrar-se a Zamora una nova exposició sobre "Las Edades del Hombre", realitzarem un viatge a la dita ciutat, que va resultar de grat record per als cronistes i familiars que assistirem, ja que visitarem també amb guies professionals les poblacions monumentals d'Arévalo, Tordesillas i Toro.

Així mateix, i amb l'objecte de visitar l'exposició "La Llum de les Imatges" que es celebrà a Segorbe, organitzarem una excursió, prolongada fins a Jérica, que va tindre lloc el 26 de gener passat, i a la que van assistir entre cronistes i adherits un total de 58 persones, amb la inestimable col·laboració del nostre company de junta Patxi Guerrero, cronista oficial de Segorbe. Tots els assistents anarem a Jérica, on ens va rebre l'ajuntament, amb el seu alcalde al front, recorrent la part monumental de la població, visitant el museu, i sent finalment esplèndidament obsequiats amb un aperitiu típic. A Segorbe ens va rebre el seu alcalde en el saló de sessions del ajuntament, qui

El dia 3 del passat febrer, novament invitats per la corporació municipal de Benisanó acudirem nombrosos cronistes a l'acte de presentació del llibre que, imprès per l'Ajuntament, va arreplegar les comunicacions presentades en la jornada anteriorment referida. El llibre "La Castillogía de Benisanó y la Comarca", amb pròleg de l'alcaldessa Isabel Castellano i amb una introducció nostra i del conseller de sanitat Serafí Castellano fou presentat per este i obsequiat als assistents, servint-se un vi d'honor.

L'últim acte col·lectiu celebrat per la nostra associació, ha sigut l'Assemblea Extraordinària de Cronistes convocada com a homenatge pòstum al que fou el nostre president Santiago Bru i Vidal, la brillant celebració de la qual, amb l'ajuda extraordinària del nostre company cronista de Benifairó de les Valls, Quartell i vila de Benavites, Emili Lluca, i el patrocini de l'Ajuntament de Sagunt, va tindre lloc els dies 22 i 23 del passat febrer en el Camp de Morvedre i Sagunt.

No podem silenciar els brillants actes celebrats a Sollana amb motiu del 725 aniversari de la seua carta

de poblament, per al que vam ser invitats pel seu cronista Juan Moleres.

Com fets tristos, es van produir les defuncions dels cronistes de Burriana, José Esteve Patuel, de la Província de València, Arturo Zabala López, i de Domeño, José Mª Terrades Rodríguez, als familiars dels quals els va ser traslladat el condol en nom de tots els companys cronistes.

Tots coneixeu que correspon enguany la celebració estatutària de la nostra Assemblea General, XXIV dels seus ordinals. Com a avanç dels actes, podem informar-vos que una de les jornades tindrà lloc a Nules, a on hem estat expressament invitats pel seu ajuntament, amb motiu de commemorar el "750 Aniversari dels Orígens de la Vila, Baronia i Marquesat de Nules". Hem mantingut una reunió amb l'alcalde i cronista oficial, Vicent Felip, acompanyats pel membre de la junta Juan Moleres. Oportunament anirem transmetent informació de dit esdeveniment.

Rebeu com a testimoni d'amistat, en nom de tots els membres de la Junta de Govern i en el meu propi la nostra més afectuosa i cordial salutació.

VISITA A L'ALT PALÀNCIA

La comarca de l'Alt Palància sempre ofereix una agradable sorpresa al visitant que busca retrobar-se amb la història més o menys remota de les terres valencianes. Amb aquesta finalitat es va organitzar des de la Junta de Govern una visita a les poblacions de Jérica i Segorbe i que es dugué a terme el dissabte 26 de gener del 2002.

La recepció de les autoritats de Jérica, amb el seu alcalde, Àngel Gil Ordaz, al seu front, ens feren comprendre que aquesta vila, la grandesa coneguda era una bona mostra del nostre passat. La torre mudèjar, l'extensa muralla medieval i l'església del Socós foren els principals elements que evidenciaven la gran riquesa monumental en un conjunt que explica la vida i quefers dels homes i de les dones que viviren en una altra època en un poble valencià on els costums i les tradicions tenen reminiscències aragoneses, ja que la seua proximitat a Aragó i la seua permeabilitat al llarg dels anys fa fàcil la incorporació de manifestacions culturals i folklòriques molt diverses.

La visita continuà. La ciutat de Segorbe, capital de la comarca, fou la nova destinació, lloc on després de ser rebuts per l'alcalde, Rafael Calvo, i d'admirar la gastronomia típica de la zona, ens esperava l'exposició la Llum de les imatges, objectiu principal del viatge. Segorbe ha estat un altre descobriment. Quan el visitant busca quadres, objectes d'orfebreria, etc. troba un extraordinari i històric continent. La Llum de les Imatges, exposició feta a la catedral de l'Alt Palància i en dues de les seues esglésies més emblemàtiques, ha estat el motiu de facilitar la visió d'una gran part del patrimoni del bisbat de Segorbe, que es trobava escampat pels diversos pobles de l'actual i pretèrita diòcesi. Aquesta apareix com a diòcesi d'Albarracín i Segorbe des del 1259 al 1577 en què ho serà sols de la segona. A més a més es transformarà en bisbat de Segorbe-Castelló a principis dels anys seixanta del segle XX. Aquestes variacions i la gran extensió de territori que ha abastat és el motiu que a l'exposició es mostren objectes pertanyents a una gran quantitat de poblacions. La mostra, tot i que segueix la idea de la vista a València fa uns mesos, és, òbviament, diferent en el seu contingut. Són uns altres pobles, unes altres esglésies, uns altres objectes, etc. També és diferent de la programada a Oriola per a un futur immediat. Hem de reconèixer que la gran aportació de l'exposició està no sols en donar a conèixer tot el que allí s'exposa, sinó el haver-ho tret a la llum, en ocasions mitjançant acurades restauracions que, de no haver estat per això, no s'hagueren fet o hagueren tardat més temps. I a més a més, el que déiem, conèixer millor alguns dels nostres pobles.

Cal dir que el coneixement de l'exposició, així com de la resta de llocs visitats se'ns va fer fàcil. A banda de la recepció de les corresponents corporacions, les erudites orientacions del cronista de Segorbe, Francisco Guerrero Carot, foren fonamentals per a una millor admiració i coneixement dels diversos llocs visitats

Josep Lluís Domènech

CARTA POBLA DE SOLLANA

Sollana ha celebrat el 725 aniversari com a poble. Així és, el dia 10 d'abril del 1277, Eiximén d'Urrea, atorgà la carta de població quan 22 famílies procedents de diverses terres de l'antiga Corona d'Aragó s'establiren a l'alqueria musulmana coneguda com a *Suylana*. Aquesta important fita marcaria el futur de la vila de la Ribera Baixa.

I ara, l'Ajuntament de Sollana ha pres la decisió de recordar-ho com cal. Amb diversos actes culturals que demostren que la memòria històrica dels més de 4.000 habitants del poble no falla. Aquesta mena de celebracions fan que una comunitat, a banda de mostrar-se agraïda amb el seu passat, se senta viva i compromesa amb el seu present i amb el seu futur. La publicació del llibre que estudia la Carta Poble, a cura del professor Manuel V. Febrer Romaguera ha servit com a marc escrit dels diversos actes que recentment s'han dut a terme, com ara representació escènica, parlaments, descobriment de la placa commemorativa, monument al Júpiter de Sollana, etc. La mà del cronista de la població, Juan

Moleres Ibor, autor de la història local, es deixava veure la confirmació de la celebració, bona mostra d'allò que podem anomenar com a saber estar i saber fer, ja que recordar els nostres orígens és assumir la nostra identitat, cosa necessària en tot moment per a qualsevol persona, però que, de tant en tant, convé fer-ho de manera col·lectiva, com en aquest moment. Un bon exemple per a les diverses poblacions que poden i han de reflexionar també sobre la seua història més allunyada, tot i que siga per a fer justícia i trobar explicacions a la pròpia realitat.

Van assistir els cronistes d'Antella, Benifaió, Corbera, Lliria, Quart de Poblet, Tous i Xàtiva, encapçalats pel president de l'Associació de Cronistes Oficials i cronista de Benilloba senyor Momblanch García.

Va presidir els actes la consellera portaveu del govern valencià l'honorable senyora Alícia de Miguel Garcia, l'alcalde senyor Gaspar Sastre i regidor de cultura senyor Juan F.

NOTÍCIES DE CRONISTES

NOMENAMENT DE CRONISTA OFICIAL D'ALMÀSSERA

L'Ajuntament d'Almàssera en sessió celebrada el 26 de juny de 2001, per unanimitat acordà nomenar cronista oficial de la població a N'Inmaculada Roig i Hurtado.

EL CRONISTA DE QUART DE POBLET PREMIAT A MONCADA

Amador Grinyó i Guzman ha estat premiat en el XLI Certamen literari Setmana Santa de Moncada 2002 pel poema titulat "*Més enllà de les ombres*".

EL CRONISTA DE TOUS, PREMI AL LLIBRE MILLOR EDITAT DE L'ANY 2000

El cronista adjunt de Tous Josep L. Domènech ha estat guardonat per la Direcció General del Llibre de la Generalitat Valenciana amb el premi al llibre millor editat de l'any 2000 títol "*Història del món Contemporani*".

JUNTES DE GOVERN

Sessió del 10-1-2002

Es celebrà a l'Ateneu Mercantil, presidida pel Sr. Momblanch Garcia. Assistents: Estarlich, Molerés, Sanchis, Doménech, Royo, Gozalbez, Civera, Roig i Grinyó. Excusen: Huguet i Guerrero.

Informe de Secretaria. Llibres rebuts. Remesos pel SARC *Camporrobles - Imágenes para el recuerdo* de Raúl Gómez Garcia, cronista oficial de Camoporrobles. Remés pel Centre de Estudios del Maestrazgo-Benicarló *Carlismo y carlistas de Alcalá de Xivert* per Vicente Meseguer Folch, cronista oficial de Benicarló i Canet Lo Roig.

Informe de Presidència. Sobre gestions realitzades en la preparació de l'assemblea extraordinària i homenatge pòstum al que fou nostre president En Santiago Bru i Vidal, nomenant-se una comissió per a entrevistar-se amb l'alcalde de Sagunt, Sr. Silvestre Borràs, composta pels Srs. Momblanch, Grinyó, Molerés i Civera. Visita a l'exposició La Llum de les Imatges i II Encontre de cronistes a Benisanó.

Sessió del 6-2-2002

A l'Ateneu Mercantil presidits pel Sr. Momblanch Garcia, es reuniren el Srs. Estarlich, Molerés, Sanchis, Guerrero, Huguet, Royo, Molins, Roig Barrios i Grinyó. Fan acte de presència els cronistes d'Ayódar i Albalat dels Sorells.

Informe de Secretaria. Correspondència rebuda: *Ajuntament de València. Acció Cultural. Oficina Administrativa*. Comunica subvenció, a l'Associació de Cronistes, de 400.000 pessetes. (*equivalència en euros*). Natividad Nebot Calpe, cronista d'Ayódar i Torralba del Pinar, invita a la presentació del llibre, del qual és autora *Más allá de la razón*. L'Asociación Española de Amigos de los Castillos, invita a la conferència a càrrec de Don Juan Martorell Briz, cronista oficial de Tous, sobre el tema *Torres y castillos del Valle de Tous*. L'Ajuntament de Sollana, comunica l'acte de presentació de *Suilaba, quaderns d'Estudis Locals. IV*, on col·laboren Francesc Beltran i López, cronista oficial de Benifaió i Jesús Emili Hernández Sanchis, cronista d'Albal. Llibres rebuts: *Castillologia de Benisanó y la Comarca* del I Encontre de Cronistes Oficials. Edita i remet l'Ajuntament de Benisanó. *La Vila de Benavites, un segle d'Història en Imatges. (1900-2000)* de Emili Lluca Úbeda, cronista oficial de Benifairó de les Valls, la vila de Benavites i Quartell. *El patrimonio etnològic agrari de Benicarló*, per Vicente Meseguer Folch, cronista oficial de Benicarló i Joan B. Simó Castillo cronista oficial de Peníscola. Edita i remet Centre d'Estudis del Maestrat.

Informe de Presidència. *Visita a Segorb, exposició La Llum de les Imatges i Jèrica..* El President informa de l'excursió, el passat dia 26 de gener, amb 58 assistències de cronistes i adherits a Jèrica i Segorb, on es visità l'exposició *La Llum*

Imatges. S'acordà per unanimitat, agrair als alcaldes de Jèrica Sr. Àngel Gil Ordaz i Segorb les atencions rebudes. També s'acordà fer constar en acta l'agraïment al cronista de Segorb Sr. Guerrero Carot per la seua col·laboració.

II Encontre de cronistes a Benisanó. Així mateix el Sr. Momblanch informa sobre el l'encontre dels cronistes, el passat 3 de febrer, a Benisanó, on es presentà el llibre *La Castillologia de Benisanó y la Comarca*, el qual recull els treballs del I Encontre de Cronistes a Benisanó. S'acorda agrair les atencions rebudes per l'alcalde Sra. Isabel Castellano Brell i el Sr. Francisco J. Micó Micó, delegat de Promoció Turística.

Sessió del 7-3-2002

Presidits pel Sr. Momblanch Garcia es reuniren a l'Ateneu Mercantil el Srs. Molerés, Sanchis, Guerrero, Royo, Molins, Gozalbez, Roig Barrios i Grinyó. Excusen: Doménech, Huguet i Pelejero Vila.

Informe de Secretaria. Llibre rebut. *La ciudad contada a los chicos. 5º centenario. Alicante 1990* d'Enrique Cerdán Tato, cronista oficial d'Alacant.

Informe de Presidència. Sobre celebració de l'Assemblea extraordinària de cronistes i homenatge pòstum a Santiago Bru a Sagunt, tot el qual s'ha desenvolupat satisfactòriament, amb la inscripció de 48 cronistes. Els actes tingueren lloc el 22 i 23 de febrer passat. S'acordà agrair les atencions rebudes de l'alcalde de Sagunt, Sr. Silvestre Borràs, regidor de cultura y president de la Fundació Municipal de Cultura Manuel Civera Gómez, alcaldes de Benifairó de les Valls, Srta. Mavi Llanes Pérez, Quart de les Valls, Sr. José Sevilla Losantos, Benavites Sr. Carlos Gil Santiago i Quartell Sr. Francisco Huguet Qeral. Donar les gràcies als conferenciants Sr. Enrique Cerdán Tato, cronista d'Alacant i Francisco P. Momblanch Garcia, president de l'Associació i la col·laboració del cronista Emili Lluca Úbeda.

Sol·licitar una subvenció a la Conselleria de Cultura i Educació de la Generalitat Valenciana, de conformitat amb l'Ordre de 11 de febrer de 2002, publicada en el DOGV. N° 4199, de 27 de febrer últim, per un import de 18.060,42 euros.

Preparatius de la XXIV Assemblea ordinària biennal de Cronistes proposant-se les dates 18, 19 i 20 d'octubre pròxim. Es planteja dedicar un homenatge, dins dels actes de l'Assemblea, a En Nicolau Primitiu Gómez Serrano, en el CXXXV aniversari del seu naixement. També unir-se als actes commemoratius del 750 aniversari del trasllat de Castelló. Sobre publicació de la *Crònica de la XXIII Assemblea de l'any 2000*. Ofereix la seua ajuda el Sr. Molins Cabo. Publicació de la revista *Crònic*, amb el nou format i disseny de capçalera

.....